

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Sterrenschool De Schittering

Plaats : Oudenbosch
BRIN nummer : 11MS|C1
Onderzoeksnummer : 291605
Datum onderzoek : 9 februari 2017
Datum vaststelling : 7 april 2017

SAMENVATTING

Basisschool De Schittering heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Wat gaat goed?

Directie en team van De Schittering zijn erin geslaagd om twee jaar na de fusie een nieuwe school vorm te geven op basis van een heel eigen concept. Dit concept komt vooral tot uiting in het brede aanbod dat de school biedt en de wijze waarop zij leerlingen op onderdelen actief betreft bij de vormgeving van het onderwijs.

Met behulp van een strak geregisseerde PDCA-cyclus hebben de leraren goed zicht op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Zij analyseren zorgvuldig de beschikbare gegevens om zo tot goed afgestemd onderwijs te komen.

Wat kan beter?

Hoewel het onderwijs in de volle breedte voldoende is, is er ook nog ruimte voor verbetering en groei. Zo kunnen de leraren onderling nog leren van elkaars sterke punten en kan de school de kwaliteit van het didactisch handelen meer op schoolniveau beschouwen, om zo ook verbetermogelijkheden op teamniveau tijdig te signaleren.

Hiermee samenhangend is de school in haar prille ontwikkeling nu toe aan het overdenken van een goede systematiek voor kwaliteitszorg. De fase van het bouwen aan een nieuwe school loopt nu ten einde. De tijd is rijp om de blik opnieuw een aantal jaren vooruit te werpen en vaste structuren en werkwijzen voor deze goed gestarte school te bepalen.

Wat moet beter?

Voor De Schittering zijn er op dit moment geen punten die vanuit de wettelijke eisen om directe verbetering vragen. De basis is in orde, alle onderzochte standaarden zijn als voldoende beoordeeld.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober 2016 krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook basisschool De Schittering.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 9 februari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, teamcoördinatoren, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool De Schittering. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De kwaliteit van het onderwijs op De Schittering is voldoende en op onderdelen zelfs goed. De school biedt een breed en rijk aanbod en volgt de ontwikkeling van leerlingen nauwgezet. De leraren weten het onderwijs goed af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen.

De leerlingen halen voldoende cognitieve resultaten. Uit het gesprek dat met een aantal van hen gevoerd is, blijkt dat zij tevreden zijn over de school. De lessen zijn leuk, ze krijgen goede uitleg en er wordt nauwelijks gepest. Als er incidenten zijn, reageren de leraren goed. In het gesprek met enkele ouders werd dit beeld bevestigd.

De Schittering is een fusieschool die nog maar enkele jaren bestaat. De kwaliteitszorg stond en staat nog grotendeels ten dienste van deze fusie. De school kan nu deze fase langzaam afsluiten en na gaan denken over een nieuwe of andere systematiek voor kwaliteitszorg die voor de lange termijn voldoende waarborgt dat de school haar eigen kwaliteit kent en deze ook steeds verder ontwikkelt. De kwaliteitscultuur binnen de school is voldoende sterk om dit proces verder vorm te geven.

3 RESULTATEN ONDERZOEK STERRENSCHOOL DE SCHITTERING

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied	Onderwijsproces	Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod			•
OP2	Zicht op ontwikkeling			•
OP3	Didactisch handelen		•	

Onderwijsproces

In het aanbod komt de visie van de school duidelijk tot uiting. Zij wil zich richten op de brede ontwikkeling van leerlingen en oog hebben voor talenten van iedere leerling afzonderlijk. Naast de aandacht voor de cognitieve ontwikkeling besteedt de school dan ook ruimschoots aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Bovendien krijgen vaardigheden die vooral in de 21^e eeuw belangrijk zijn, zoals samenwerken, eigen initiatief nemen en plannen, een herkenbare plek in het aanbod.

Voor de cognitieve ontwikkeling maakt de school gebruik van reguliere methoden. Voor de overige aspecten wordt naast met methodes ook gewerkt in projectvormen. Waar zinvol zet de school de ondersteuning in van externen of benut zij bijzondere expertise van eigen leraren. Zo verzorgt een eigen leraar mindfulness, wordt het project 'Samen Bouwen' in nauwe samenwerking met een kunstenaar uitgevoerd en wordt de inzet van een psycholoog frequent gevraagd bij specifieke ondersteuning op het gebied van gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Vooral in projecten zoals 'Samen bouwen', maar ook bij de musical en de schoolkrant krijgen leerlingen zoveel mogelijk de regie. Iedere leerling krijgt de kans om te ontdekken wat hij of zij kan en wat bij hem of haar past. Zo zijn er leerlingen die graag in de uitvoering staan en ontdekken anderen dat ze veel meer voldoening halen uit het achter de schermen werken of juist voor de foto's of catering zorgen. Tot slot moeten leerlingen in deze projecten veel overleggen en beslissen. Zo oefenen zij voortdurend de 'democratie in het klein'.

Hoewel het aanbod als 'goed' beoordeeld wordt, is er ook nog ruimte voor verbetering. In de eerste plaats betreft dat het aanbod op het gebied van

burgerschap en sociale cohesie. De school doet veel op dit punt, maar heeft niet helder voor ogen of het geheel de kerndoelen dekt en of er een voldoende doorgaande lijn op dit gebied is. In de tweede plaats kan de school haar taalaanbod nog eens kritisch doorlichten om na te gaan of gezien de langzaam veranderende schoolpopulatie het taalaanbod (andere) accenten moet krijgen.

De ontwikkeling van leerlingen is goed in beeld en dit leidt tot passende acties. De school maakt gebruik van een compleet leerlingvolgsysteem. Met behulp van toetsen, observaties, volginstrumenten en gesprekken met leerlingen verzamelt zij gegevens over de ontwikkeling van leerlingen. De leraren en intern begeleiders analyseren en bespreken de beschikbare informatie gedegen en bepalen vervolgens op basis van hun conclusie op welke wijze het best tegemoet gekomen kan worden aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In een groepsplan worden de leerlingen per onderdeel geclusterd in drie groepen, die variëren qua intensiteit van instructie of begeleiding. De groepsplannen worden na ieder blok of hoofdstuk geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Uit de evaluaties blijkt dat de leraren goed op individueel niveau analyseren. De leraren bespreken de groepsplannen met de intern begeleiders en/of de unitmanager. Waar nodig kunnen deze laatste ook ondersteuning bieden.

Naast deze sterk uitgevoerde PDCA-cyclus kent de school een uitgebreid protocol voor Schooladvies. Dit protocol start al in groep 6. Vanaf deze groep nemen de leraren de ouders mee in het gehele traject dat uiteindelijk tot een advies in groep 8 leidt. De werkwijze is goed vastgelegd en ze geeft blijk van een open en transparante werkwijze naar en met ouders.

Het didactisch handelen op De Schittering is op orde. De leraren leggen adequaat uit en realiseren een taakgerichte werksfeer. De basis in de meeste lessen is het effectieve instructiemodel. Dit model zien we in alle bezochte lessen in grote lijnen terug. Naast deze eenduidige basis zijn er ook verschillen tussen leraren. Zo stelt de ene leraar zeer uitdagende en prikkelende vragen en is een andere in staat om moeilijke leerstof heel gestructureerd en stapsgewijs uit te leggen. Weer een andere leraar legt steeds de link naar het lesdoel van de les (en in groep 8 zelfs de referentieniveaus). De leraren hebben elkaar dus zeker nog wat te bieden in de kwaliteit van instructie en het zou mooi zijn als ook het leren van elkaar een plek krijgt in de schoolorganisatie.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	

Schoolklimaat

De sociale veiligheid is voldoende. Basisschool De Schittering heeft haar veiligheidsbeleid (waaronder een pestprotocol en meldcode) op orde en heeft een vertrouwenspersoon die ook de taak van pestcoördinator heeft. Daarnaast monitort zij de sociale en fysieke veiligheid op school met behulp van een volginstrument voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. De school hanteert voor het afhandelen van incidenten tussen leerlingen een vast stappenplan waarin het zogenoemde 'driehoeksgesprek' een vaste plek heeft. Uit de gesprekken die wij met een aantal leerlingen en een aantal ouders voerden, blijkt dat deze interventie goed verankerd is in de schoolaanpak.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		

Onderwijsresultaten

De leerresultaten van de leerlingen op De Schittering zijn voldoende. Wij baseren dit oordeel op de leerresultaten die de leerlingen gemiddeld over de afgelopen drie jaar hebben behaald.

Het is nog een uitdaging voor de school om op de middellange termijn ook de resultaten zichtbaar te maken op de minder toetsbare elementen van het onderwijs, die zij vanuit haar visie wel een centrale plek geeft.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur		•	

Kwaliteitszorg en ambitie

De kwaliteitszorg staat al enkele jaren geheel in het teken van de fusie en de nieuwbouw van de school. Team en directie hebben laten zien dat zij goed in staat zijn om op planmatige wijze de juiste trajecten uit te voeren die nodig zijn om twee scholen samen te voegen. In nauwe samenspraak met het bestuur is een heldere visie geformuleerd over het onderwijsconcept van de nieuwe te

vormen school. Vanuit deze visie zijn de (toen nog) twee scholen samen gaan bouwen. Het resultaat na twee jaar mag er zijn! Zowel ouders als leerlingen geven aan dat de fusie zeer goed geslaagd is. Zij ervaren één school waarin het beste van beide voormalige scholen bij elkaar gekomen is. Dit is een mooi compliment, aangezien beide scholen qua visie en werkwijze ver uit elkaar lagen en ieder teamlid op zijn of haar manier concessies heeft moeten doen. Hoewel er binnen het team soms wel met weemoed teruggedacht wordt aan de voormalige school, heeft dit niet tot stagnatie in de vorming van een nieuwe school geleid. De kwaliteitscultuur is professioneel en de school komt steeds dichterbij de geformuleerde stip op de horizon, met als kers op de taart de verhuizing de komende zomer naar een compleet gerenoveerd schoolgebouw.

Bezien vanuit de kwaliteitszorg is de tijd dan rijp om de visie aan te scherpen voor de volgende meerjarenperiode en een soort pas-op-de-plaats-meting te doen. Het is belangrijk dat de school tijdig na gaat denken over een passende evaluatiesystematiek die de volle breedte van het onderwijs betreft. Zij beschikt daar nu niet over en in het licht van de fusie is dat begrijpelijk. Om in de toekomst de ontwikkeling van het onderwijs goed te kunnen evalueren en sturen is een dergelijke systematiek echter wel noodzakelijk.

De kwaliteitscultuur binnen De Schittering is zoals al gezegd voldoende. Het team is betrokken, staat open voor ontwikkeling en verandering en voelt zich mede verantwoordelijk voor de onderwijskundige ontwikkeling. Er zijn meerdere ontwikkelingen tegelijkertijd gaande. Een deel van het team vindt dat het soms te veel is en te snel gaat, terwijl anderen juist sneller willen. Het kan de school misschien helpen om àl wat zij doet niet alleen op inhoud te structureren, maar ook naar intensiteit en verwachte looptijd. Zo ontstaat er meer overzicht en is duidelijk waarom bepaalde onderwerpen nog steeds, steeds opnieuw of opeens op de agenda verschijnen.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Schittering. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

School en Bestuur herkennen zich in de uitkomsten van het kwaliteitsonderzoek. Het onderzoek en de daarop gebaseerde gesprekken bieden de school waardevolle aanknopingspunten om gericht te werken aan de verder schoolontwikkeling. De eerste verkennende gesprekken hierover hebben reeds plaatsgehad.

1. Sterrenschool

De Schittering bereidt zijn leerlingen voor op een mooie toekomst waarin zij optimaal kunnen functioneren in hun maatschappij. Bij de inrichting van het onderwijs laat de school zich inspireren door het Sterrenschool-concept. Een sterrenschool is een kindcentrum waarin tenminste onderwijs, peuterwerk en kinderopvang intensief samenwerken.

Het concept gaat uit van een vijftal sterren of pijlers die zijn afgeleid van ontwikkelingen die zich in onze maatschappij voltrekken.

1. Flexibele onderwijstijden.

Mogelijk kan dit ook voor de Schittering in de toekomst betekenen dat er met flexibele onderwijstijden gewerkt wordt.

2. Kinderen leren en ontwikkelen in één klimaat.

Eenzelfde benadering, hetzelfde pedagogische klimaat door de dag heen bij voorschoolse opvang, onderwijs, tussenschoolse opvang, onderwijs, naschoolse opvang.

3. Maatwerk voor ieder kind waarbij de talenten van de leerlingen centraal staan.

Ieder kind is uniek en elk kind heeft (soms verborgen) talenten. Dat vraagt een uitdagend en stimulerend onderwijsprogramma dat aansluit bij de mogelijkheden en talenten van de leerlingen.

4. Maximale resultaten op Taal, Rekenen en Lezen.

Deze vaardigheden zijn van groot belang zijn om optimaal te kunnen participeren in de maatschappij. Die krijgen dan ook veel aandacht.

5. Binding met de buurt.

De school is onderdeel van de wijk, de buurt. Als sterrenschool zal De Schittering actief op zoek gaan naar samenwerkingsmogelijkheden in de omgeving.

De school zal in de komende periode doelgericht werken aan de verdere invulling van de uitgangspunten. Het is van groot belang dat alle schoolteamleden hiermee gemotiveerd aan de slag gaan. Inmiddels hebben twee leerkrachten, die zich niet aangetrokken voelen tot het concept, er voor gekozen om (met opgeheven hoofd) elders binnen de Borgesusstichting te gaan werken.

2. Ambitie

De school is door het onderzoek en het gesprek met de inspecteur bevestigd in zijn streven om binnen twee jaar uit te kunnen groeien naar 'goed'. Vervolgens zal bewust koers gezet worden richting het oordeel 'excellent', waarbij ingezoomd zal worden op een verdere ontwikkeling van het brede aanbod en de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Onderwerpen, die reeds nu onderscheidend zijn voor De Schittering.

3. Aanpak

Om de ambitie te verwezenlijken zal er in de komende jaren uitdrukkelijk werk gemaakt worden van de uit het kwaliteitsonderzoek aangedragen verbeterpunten en het verder uitbouwen van het brede aanbod en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen.

Op basis van het inspectierapport zullen de volgende verbeterpunten worden aangepakt:

a) Aanbod verbeteren inzake burgerschap en sociale cohesie.

- In hoeverre dekken Blink Wereld en Kleuterplein de kerndoelen primair onderwijs? Inventariseren van overige activiteiten i.h.k.v. burgerschap en die herkenbaar opnemen in het onderwijs-programma.

b) Andere accenten aanbrengen in het taalaanbod.

- Dient het taalaanbod andere accenten te krijgen a.g.v. een veranderende schoolpopulatie?
- Komen de benedengemiddelde resultaten op taal voornamelijk voor bij allochtone leerlingen, of is dit ook het beeld bij de autochtone leerlingen?

c) Leren van elkaar door de leerkrachten stimuleren.

- Komen tot een goed beeld van de kwaliteit van didactisch handelen (in termen van algemene en specifieke vaardigheden) van de leerkrachten.
- Mooie praktijken zichtbaar maken en met elkaar delen.
- Mooie praktijken van de ander integreren in eigen handelen.
- Monitoren van (de groei van) de kwaliteit van het didactisch handelen.

d) Resultaten zichtbaar maken op de minder toetsbare elementen van het onderwijs.

- Vanuit de visie op onderwijs zichtbaar maken welke ontwikkeling kinderen, ouders en collega's doormaken met bijvoorbeeld video-opnamen (GDO, sociokring; redactievergadering Schoolkrant; schoolverlatersmusical). Hierin zullen ook de Sterrenmiddag en de leerlingenraad worden betrokken.
- De volgende 21^e eeuwse vaardigheden worden in het kader van het brede aanbod nader uitgewerkt:
 - Communiceren;
 - Samenwerken;
 - Creativiteit;
 - Kritisch denken;
 - Sociale en culturele vaardigheden;
 - Mediawijsheid;
 - Zelfregulering.

e) Een goede evaluatiesystematiek (gericht op de toekomst) ontwikkelen.

- Er zal duidelijk worden vastgesteld, wat onder goed onderwijs verstaan wordt en wat daaraan gekoppeld de ambities zijn voor de komende jaren. Het realiseren van die ambities, het borgen en monitoren daarvan zal gerealiseerd worden aan de hand van de PCDA-cyclus.

4. Wat goed is verder uitbouwen

De school onderscheidt zich al inzake het brede aanbod en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het is de ambitie van De Schittering om zich de komende jaren op deze terreinen door te ontwikkelen naar een hoog niveau.

Onderwerpen 'brede aanbod':

- Bewegingsonderwijs;
- Cultuur;
- Creatieve vorming (muziek, tekenen, beeldende vorming, dans, drama).

Onderwerpen 'sociaal-emotionele ontwikkeling':

- 'Feel good'-werkgroep;
- Aanpassen en borgen GDO aanpak;
- Verantwoordelijkheid voor fysieke omgeving (lokaal, school, schoolterrein);
- Pilot Creatieve therapie;
- Kinderjoga;
- Pilot Mindfulness.